

Lastenanestesiologiaa tiivistetysti

Kaike Kaisti

Pediatric Anesthesia – The Requisites: Ronald S. Litman (Associate Professor of Anesthesiology, Children's Hospital of Philadelphia), sarjassa The Requisites in Anesthesiology, edit. Roberta L. Hines, 384 s, ISBN: 0323022162, Philadelphia, P.A., Elsevier-Mosby, 2004.

Kirja sisältää varsin kompaktissa paketissa (343 tekstisivua) perusteita fysiologiasta, farmakologiasta, tärkeistä pediatriisista tautitiloista sekä pre-, intra- ja postoperatiivisesta hoidosta. Lisäksi esitellään anestesiaa moniin tyyppisiin toimenpiteisiin sekä väläytetään tehohoitoa.

Kirjailija on useimpien kappaleiden osalta nähnyt vaivan osallistua itse kirjoitustyöhön ja tästä hyvästä näkökulma pysyy samanlaisena läpi kirjan. Taittoasu on tilava ja kappaleet sisältävät kohtuullisen paljon mustavalkokuvia, havainnollisia taulukoita ja tiivistelmätaukoja, joissa esitellään avainkohtia ja ristiriitoja sekä erilaisten lääkkeiden, tekniikoiden ja monitorointien hyötyjä ja haittoja. Ja periamerikkalaiseen tapaan algoritmejäkään ei ole unohdettu. Miellyttävän lisän antavat muutamissa osioissa myös kliiniset potilasesimerkit, jotka sisältävät ensin tapauksen esittelyn, sitten kysymyksiä käsityksistäsi ja suunnitelmistasi ja tietysti esimerkkivastaukset.

Kirja esittelee myös mielenkiintoisen konseptin. Monissa osioissa esitellään ”Article to know”-laatikossa jokin asiaan liittyvä merkittävä tieteellinen artikkeli kokonaisuudessaan tiivistetysti – tavoitteet, metodit, tulokset, diskutointia. Muutoin kirja kuitenkin saattaa esitellä pitkälti kyseisen kirjoittajiston mielipiteitä sekä heidän CHOP-sairaalsaan käytäntöjä, sillä väitteille ja toteamuksille ei ole tekstin joukossa kirjallisuusviitteitä. Sen sijaan kunkin osion lopussa on ”Additional articles to know”-luettelo, jonka avulla voi oman mielenkiintonsa mukaan hankkia lisätietoja. Siitä huolimatta, että esim. tutkijakollegoita saatetaan harmittaa kun täydellisen viitteiden puuttumisen vuoksi on mahdoton selvittää kunkin tiedonjyvän alkuperää tai tieteellisen näytön vahvuutta, luulen että peruskliinikko kiittää kuitenkin enemmän tekstin sujuvuutta ja helppolukuisuutta kun pitkin matkaa ei siteerata monenkirjavia tutkimuksia.

Vaikka vertailu ei ole reilu, kertovat omat suomenkieliset anestesiologian ja tehohoidon oppikirjamme (”Anestesiaopas” ja ”Anestesiologia ja tehohoito”) itse asiassa jo varsin paljon joistakin asioista, kuten lasten akuutista kivunhoidosta, nestehoidosta ja farmakologiasta (joskin nyt arvosteltavasta kirjasta löytyy mielenkiintoista asiaa mm. lasten sentraalisista blokadeista ja PCA:sta). Kuitenkin Litmanin kirjan fysiologiaa, intraoperatiivista hoitoa, keskosuutta ja tyyppileikkausten anestesiaa koskevat osiot menevät mukavasti em. perusopuksia syvemmälle. Kuitenkin yksi kaikkein hyödyllisimmistä osioista on ”Important pediatric diseases”. Vaikka kappaleiden lukeminen ei tee lukijasta pediatria, on katsoa lasten neurologisiin, gi-, hematologisiin, ja onkologisiin sairauksiin oikein mukava paketti. Tehohoidon osalta kirjaan on väkisin otettu mukaan 20 sivun raapaisu joka ”Pediatrinen tehohoito”-kirjan löytänyttä tuppaa lähinnä huvittamaan.

Kirja lienee suunnattu periaatteessa apulaislääkäreille joilla on perustiedot aikuisten anestesiaosista. Eroja toimintatavoissa aikuisten ja lasten välillä tuodaankin jonkin verran esille. Opus venyy juuri ja juuri tarjoamaan myös kohtuullisen helpolukuisen katsauksen esim. lastenanestesiologian erityispätevyyttä havittelevalle. Selvästi perusteellisempaa hakuteosta kirjahyllyynsä havittelevan on kuitenkin syytä suosiolla suunnata katseensa moniosaisiin lastenanestesiologian perusteoksiin. □

Kaike Kaisti

Anest. EL

Anestesiologian ja tehohoidon yksikkö, TYKS

kaike.kaisti@tyks.fi